

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 643 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בכל יום ב' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת בניסה: 777.

עלון מס' 529 שנה י"א העלון מוקדש לע"נ מו"ר הרב יעקב אדלשטיין זצ"ל י"ז אב תשפ"א

עֵקֶב - תוכן ענייני הפרשה

999 תשפ"א

- א. ברכה והצלחה עקב שמירת התורה ומצוותיה (ז, יב-טז).
- ב. מצוה שלא לפחד ממלחמה עם הגויים, אלא לבטוח בה'.
- ג. מצוה לאבד עבודה זרה, והאיסור ליהנות ממנה (ז, יז-כו).
- ד. השגחת ה' וחסדיו עם בני ישראל בלכתם במדבר, והבטחתו להביאם לארץ הטובה, ומצות ברכת המזון.
- ה. אזהרה שלא יתלה האדם את הצלחתו בכוחו ובכישרונותיו, אלא בהשגחת ה' וסיועו.
- ו. דברי תוכחה על חטא העגל, שבירת הלוחות ותפילתו של משה (להצלת עם ישראל מַכְלִיָה), לוחות שניות, פטירת אהרן, הבדלת הלויים לעבודת ה' והכפרה על חטא העגל - "ונחלתנו" (ט, ז - י, יא).
- ז. "מה ה' אלקיך שאל מעמך": "לִירְאָה אֶת ה', וללכת בדרכיו, ולאהבה אותו, שלימות הלב, ושמירת כל המצוות (י, יב-כב).
- ח. סיפור הנסים במדבר, ודברי שבח על ארץ ישראל (יא, א-יב).
- ט. פרשה שניה של קריאת שמע - "וְהָיָה אִם שָׁמַע", ואזהרה נוספת על הדביקות בה', והבטחת כיבוש הארץ (יא, יג-כה).

"לְמַעַן יִרְבוּ יְמֵיכֶם... פִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל

הָאָרֶץ" (יא, כא) - בשמים ובארץ גם יחד

בשבת האחרונה לחייו של רבי אהרון מבעלז דיבר על הפסוק המסיים את הפרשה השניה של קריאת שמע: "לְמַעַן יִרְבוּ יְמֵיכֶם... פִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל הָאָרֶץ", וכך אמר: אחרי מאה ועשרים שנות חייו של האדם כבר אין באפשרותו לקיים מצוות ומעשים טובים ולקבל עליהם שכר, אבל אם הוא משפיע על אחרים לקיים מצוות, או שהניח אחריו דברי תורה שיהודים לומדים אותם - הרי אז גם אחרי פטירתו המצוות ודברי התורה האלה נחשבים לזכותו. זה מה שהפסוק אומר: אם תלמדו את בניכם לדבר בדברי התורה, והם יוסיפו ללכת בדרך התורה, ייחשבו לכם ימי השמיים, הימים שבהם אתם כבר בשמים, 'על הארץ' - כאילו אתם חיים על הארץ ועוסקים בתורה ובמצוות.

"וְהָיָה עֵקֶב תִּשְׁמְעוּ... " (ז, יב) - להיזהר בכול

וברש"י: אם המצוות קלות שאדם דש בעקביו תשמעון. ע"כ. ואמר המנחת אלעזר' ממונקאטש רבי חיים אלעזר שפירא זצ"ל: "בימי 'עקבתא דמשיחא' צריכים להיזהר במיוחד בשמירת המצוות, ואפילו במצוות הקלות שאדם דש בעקביו, כי אין לנו אפשרות לדעת איזו מצווה תקרב את הגאולה".

פותחת הפרשה (ז, יב): "וְהָיָה עֵקֶב תִּשְׁמְעוּ". אומר המדרש (תנחומא א'): "והיה עקב תשמעון", זה שאומר הכתוב, 'לְמַעַן אִירָא בְיָמַי רַע עֵזְרָא עֵקֶבִי יִסְבְּנִי' (תהלים מט, ו).

בתורה הקדושה יש בה תר"ג מצוות, חלקן קלות לעשייה וחלקן חמורות. דוקא אותם מצוות קלות שאין בני אדם משגיחים בהן, אלא ש'משליכים' אותן תחת עקביהן, כלומר, שהן קלות בעיניו לקיים... לפיכך, היה דוד (המלך) מתיירא מיום הדין ואומר: ריבונו של עולם, איני מתיירא מן מצוות החמורות שבתורה שהן חמורות. ממה אני מתיירא? מן מצוות הקלות שמא עברתי על אחת מהן, אם עשיתי אם לא עשיתי מפני שהיתה קלה, ואתה אמרת: הווי זהיר במצווה קלה כבמצווה חמורה לכך אמר: "לְמַעַן אִירָא בְיָמַי רַע"...

חז"ל אומרים (מסכת עבודה זרה יח): "עוונות שאדם דש בעקביו בעולם הזה מסובין לו ליום הדין". לא בכדי רש"י השתמש בביטוי זה בפירושו לפסוק: "וְהָיָה עֵקֶב תִּשְׁמְעוּ אֶת הַמְּשַׁפְּטִים הָאֵלֶּה". להורות על משנה זהירות במצוות שאדם מתייחס אליהן בזלזול שהרי אמרו חז"ל: "ואי אתה יודע מתן שכרן של מצוות".

וכתוב ב'שיר השירים' (ו, יא): "אֵל גִּנַּת אֶגֶז וְרִדְתִּי", חז"ל מבארים מפסוק זה את החשיבות בקיום המצוות הקלות בדרך משל, לערמת אגוזים גדולה ומסודרת.

אגוז שאדם מוציאו מן הערימה כל הערימה נופלת וכולם יודעים שהוא לקח... כך הוא הנמשל: משמיט אדם מצווה אחת הכל מתגלגל ונופל, הכל עומד ומתחיל ממצווה אחת "קטנה" ו'פשוטה'...

שואל הרב עזרא אלטשולר: למה בחרו חכמנו להמשיל זאת דווקא על ידי אגוז?! הרי גם תפוחים ותפוזים אם אדם משמיט אחד כל הערימה נופלת?! ומתרץ כך: בכל הפירות אתה יודע שלקחת משהו. באגוזים יתכן שתפתח ותראה שהוא ריק, אין בו שום דבר.

באו חז"ל ללמדנו שגם מנהגים ומצוות שנראה לנו שהם ריקים מתוכן יש בהם כדי להפיל את כל החבילה, אין לזלזל בשום מצוה ואפילו הקלה ביותר...

מעשה בבעל מסעדה שהיה בוחן את אורחיו מרגע שנכנסו למסעדה. והנה יום אחד הגיעו שניים והתיישבו לאכול. בסיום הסעודה נדרש האחד לשלם 100 שקלים ואילו חברו נדרש לשלם 150 שקלים. לשאלתם מדוע אין המחיר זהה הרי אכלנו אותו הדבר?! השיב להם בעל המסעדה: "זה ששילם יקח אכל כשר, ואילו הזול אכל בשר חזיר!" "בשר חזיר? האכלתם אותי בשר חזיר?! נזעק האיש... השיב בעל המסעדה: "ראה! בכניסתך למסעדה לא נטלת ידיים ובשל כך הנחנו שהנך גוי וקיבלת חזיר. לעומת זאת, חברך שנטל ידיים זיהינו כי יהודי הוא ועל כן הוגשה לו מנה מהדרין"... על זה אמרו חז"ל (מסכת יומא פג): "מים ראשונים האכילו חזיר ומים אחרונים הרגו את הנפש".

מכאן, שזלזול במצווה קלה לכאורה, יכול להוביל לאיסור חמור וכמו כן עבירה גוררת עבירה.

אמרו חז"ל 'שכר בהאי עלמא ליכא', כלומר בעולם הזה אין אנו יודעים מהו השכר שנקבל בעבור כל מצווה שנקיים. וכשנגיע לעולם הבא לאחר 120 שנה, פתאום נגלה מהו השכר שקיבלנו עבור כל מצוה ובמיוחד למצוות שנראו לנו 'לא חשובות' בעינינו. וישמע החכם ויוסיף לקח.

מענייני ברכות:

- * מצוות עשה מהתורה לברך אחר אכילת מזון, שנאמר 'וְאָכַלְתָּ וְשָׂבַעְתָּ וּבֵרַכְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ'.
- * מהתורה אינו חייב לברך אלא אחר אכילת לחם העשוי מחמשת מיני דגן (חיטה, שעורה, כוסמין, שיפון, ושבולת שועל).
- * מהתורה אין ברכה אלא לאחר המזון, ומדברי סופרים מברך גם קודם שאוכל ושותה ואפילו אין דעתו אלא לאכול או לשתות כל שהוא. וכן כשבא להריח ריח טוב מברך תחלה ואח"כ מריח. ואמרו חכמים: כל הנהנה מהעולם הזה בלא ברכה - מעל.
- * כשם שתקנו ברכה על הנאה, כך תקנו ברכה על מצוה שבא לעשותה. וברכות אחרות תקנו חכמים דרך שבח והודאה ודרך בקשה לזכור הבורא תמיד. נמצאו ג' מיני ברכות: ברכת הנאה, ברכת המצוות וברכת הודאה.
- * נוסח כל הברכות נתקן ע"י עזרא ובית דינו, ואין ראוי לשנותם ולא להוסיף על אחת מהן ולא לגרוע ממנה, וכל המשנה ממטבע שטבעו חכמים בברכות - אינו אלא טועה. וכל ברכה שאין בה הזכרת ה' ומלכותו אינה ברכה.
- * הברכות נאמרות בכל לשון שמבין, והוא שיאמר כעין שתקנו חכמים. וצריך להשמיע לאזנו מה שמוציא בפיו.
- * אל יפסיק בין ברכה ראשונה לאכילה, ואם הפסיק בדברים שאינם מענין האכילה חוזר ומברך.
- * יכול אדם לצאת ידי חובתו בברכה אם שומעה כולה מפי חברו ומתכוון לצאת בה ואפילו לא ענה אמן, ואם ענה אמן הרי הוא כמברך בעצמו. וצריך שיהא המברך בר חיוב ברכה כמותו.
- * כל השומע ברכה כתיקונה מפי ישראל כשר אעפ"י שאינו מבקש לצאת בה צריך לענות אמן, ואפילו לא שמע אלא סוף הברכה. המברך עצמו אינו עונה אמן אחר ברכתו, אלא אחר ברכת 'בונה ירושלים' שהיא סוף לסדר ברכות שחייב מהתורה לברך אחר מזונו (שברכת 'הטוב והמטיב' ביבנה תקנוה ואינה מהתורה). ויש נוהגין שעונה המברך אמן גם אחר ברכת השכיבנו, שהיא סוף סדר ברכות קריאת שמע של ערבית.
- * המברך ברכה שאינה צריכה, הרי זה נושא שם שמים לשווא ואסור לענות אחריו אמן.
- * האוכל דבר של איסור (אפילו בשגגה) אינו מברך אחריו, ויש אומרים שמברך.
- * סדר ברכת המזון כך הוא: ברכה ראשונה - ברכת 'הזן', משה רבינו תקנה. ברכה שניה ברכת הארץ (וצריך לומר בה ארץ חמדה טובה ורחבה. וכן להזכיר ברית ותורה ככתוב בסידורים), 'הושע תקנה. שלישית בונה ירושלים (ומזכיר בה מלכות בית דוד) דוד ושלמה תקנוה. וברכות אלו מהתורה (אלא שיש אומרים שאין חילוק הברכות מהתורה, ואם כן בברכה אחת כל עניינים הללו יצא מהתורה, וכדרך שאמרו בפועלים העושים מלאכה אצל בעל הבית שמקצרים ואין מברכין לאחר סעודתן אלא שתי ברכות, וכוללין בשניה בונה ירושלים עם ברכת הארץ, מפני ביטול מלאכה). ברכה רביעית 'הטוב והמטיב', ביבנה תקנוה. ובה מוסיף האורח ברכה לבעל הבית.
- * בשבת, ביום טוב ובראש חודש, מזכירין מעניין היום בברכת 'בונה ירושלים'. שכח וסיים הברכה, עושה אותה ברכה קצרה בפני עצמה, ואם כבר פתח בברכה רביעית בשבת וי"ט שסעודתן חובה חוזר לראש ברכת המזון, בראש חודש ובחול המועד אינו חוזר. בחנוכה ופורים מזכיר מעניין היום בברכת הארץ, שכח להזכיר וסיים הברכה - אינו חוזר.

'וְאָכַלְתָּ וְשָׂבַעְתָּ וּבֵרַכְתָּ...' (ח, י) - לברך

ברכת המזון בכוונה מהכתב

ובתרגום יונתן: וְתִהְיוּן זְהִירִין בְּזִמְן דְּאִתּוֹן אֶכְלִין וְשָׂבַעִין הוּוֹן מוֹדִין וּמְבָרְכִין קָדָם יְיָ אֱלֹהֵכּוֹן עַל כָּל פִּירֵי אֶרְעָא מְשַׁבְּחָא דִּיהַב לְכוּן. פירושו: תהיו זהירים כשאתם אוכלים ושבעים על כל פירות הארץ, ותשבחו (תודו) על כל מה שהקב"ה נותן לכם.

וב'בעל הטורים': 'ואכלת'. וברכת. היינו ברכת המזון וכן נמי צריך לברך לפניו פי' ואכלת ושבעת וברכת כבר שאסור לאדם ליהנות מן העולם הזה בלא ברכה שנאמר 'לה' הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ, אבל לאחר שבירך הוא משלו שנאמר 'וְהָאָרֶץ נָתַן לִבְנֵי אָדָם'. ע"כ.

סגולה בדוקה להינצל משריפה - לברך ברכת המזון בכוונה מהכתב (כמבואר ב'משנה ברורה' (סימן קפ"ח, א) שהמדקדק יזהר לברך ברכת המזון מתוך הספר, ולא בעל פה).

וכך מסופר ב'אמונה שלמה' (על התורה, מלוקט ע"י רבי צבי נקר): בעיר וילנא, בתקופה שחי בה רבי משה איווער זצ"ל, שהיה מגדולי וילנא, אירעו אסונות בקהילה היהודית.

שריפות רבות פקדו את העיר, וגרמו לנזקי גוף וממון. כולם ידעו כי אין זה אלא חרון אף ה' הגורם למידת הדין להשתולל ברחובות.

רבי משה איווער כינס את כל בני העיר לאסיפה דחופה, דממה השתררה בקהל כשרבי משה התחיל דבריו: רבותי קהל קדוש! שריפות רבות פוקדות את עירנו לאחרונה וגורמות לאסונות רבים, מהשמיים תובעים מאתנו דבר מה. על כן אני מבטיח ברשות בית דין של מעלה! שכל מי שיקבל על עצמו לברך ברכת המזון מהכתוב לא ישלוט בו חרון אף (וכדאיתא ב'באר היטב' סימן קפ"ח שלכן לא כתוב בברכת המזון האות 'ף', לפי שכל מי שמברך ברכת המזון בכוונה לא שולט בו אף וקצף), ולא תבוא שריפה לביתו, ובמילים אלו סיים את דרשתו הקצרה.

הקהל הרב נדהם מהבטחת הרב, וכל הקהל קבלו על עצמם לברך ברכת המזון בכוונה ומתוך הכתב.

היה רק אדם אחד שלא האמין, והעז להשמיע את השגתו: "וכי ע"י שאני אברך מתוך סידור תיעצר השריפה"?! והנה דבר פלא! מאותו יום פסקו השריפות והשלווה והמנוחה חזרו לגבולן.

לאחר מספר ימים נפטר הרב אל בית עולמו, וכל הקהילה ליוותה אותו בדרכו האחרונה בצער וכאב רב, עברו להם ימי השבעה...

והנה נשמעה זעקה רבה: שריפה אדירה פרצה בעיר, בתים רבים עלו באש וממון רב אבד מהעולם. אך הפעם האש כלל לא התקרבה לבתי יהודי העיר רק בתי גויים נשרפו, מלבד בית יהודי אחד, היה זה בית היהודי שלא קיבל על עצמו לברך ברכת המזון כבקשת הרב.

האש העזה עדיין בערה, התקרבה במהירות לביתו ואיימה לכלותו. אשתו הצדקת קראה לו, וזעקה בפניו: מהר ורוץ אל קברו של ר' משה זצ"ל, ותקבל על עצמך שמהיום והלאה תקפיד לברך ברכת המזון מהכתב, הלה מפחד האש האימתנית המתקרבת לביתו, אף רץ בכל כוחו לבית העלמין והשתטח על הקבר בבכיות כשהוא מקבל לברך ברכת המזון מהסידור, והנה פלא, האש הגדולה שהגיעה אל דלתו של נעצרה וכבתה מאליה.

“וּלְעֲבָדוֹ כָּכָל לְבַבְכֶם” (יא, יג)

יְמִיכֶם” (יא, כ-כא) - מענייני מצות מזוזה

* הזוהר הקד' (פרשת ואתחנן) כותב: מצוה לאדם שיקבע מזוזה לפתחו, כדי שיהיה כל אדם נשמר ע"י הקב"ה כשיוצא וכשנכנס לביתו. וסוד המזוזה - השכינה העומדת בפתח הבית, שנאמר: "ה' ישמור צאתך ובואך מעתה ועד עולם".

* בגמרא (מסכת מנחות ל"ג): אמר רבי חנינא: בא רואה שלא כמידת הקב"ה מידת בשר ודם, מלך יושב מבפנים ועבדיו משמרין אותו מבחוץ, מידת הקב"ה אינו כן, עבדיו יושבין מבפנים והוא משמרן מבחוץ.

* בגמרא (מסכת מנחות מ"ג): רבי אליעזר בן יעקב אומר: כל שיש לו תפילין בראשו ובזרועו וציצית בבגדו ומזוזה בפתחו, מוחזק שלא יחטא, שהרי יש לו מזכירים רבים, הם המלאכים המצילים אותו מלחטוא.

* הרמב"ם (פ"ו מהלכות מזוזה ה"ג) כותב: חייב אדם להיזהר במזוזה מפני שהיא חובת הכל תמיד, וכל עת שיכנס ויצא, יפגע בייחוד שמו של הקב"ה ויזכור אהבתו, וייעור משנתו ושגיותו בהבלי הזמן, וידע שאין שום דבר העומד לעד אלא ידיעת צור העולם, ומיד חוזר הוא לדעתו והולך בדרכי מישרים.

* בטור (יורה דעה רפ"ה) מובא: מצות עשה לכתוב פרשת שמע והיה אם שמוע ולקובעם על מזוזת הפתח, וצריך להיזהר בה מאוד, שיש במזוזה ייחוד הקב"ה, וכל הזהיר בה יאריכו ימיו וימי בניו, כפי שכתוב: "לְמַעַן יִרְבּוּ יְמִיכֶם וְיָמֵי בְנֵיכֶם", ואם אינו זהיר בה - יתקצרו, שמכלל הן אתה שומע לאו, וכן דרשו: בעוון מזוזה בניו ובנותיו של אדם מתים.

* מובא בירושלמי (פ"א בפאה א): ארטבון (מלך פרס) שלח מרגלית חשובה ויקרה מאוד לרבי יהודה הנשיא, וא"ל, שלח לי כנגדה דבר שווה ערך כמו המרגלית. שלח לו רבינו הק' בתמורה מזוזה אחת, א"ל ארטבון: אני שלחתי לך דבר ששוויו עולה על כל ערך, ואתה שלחת לי דבר השווה מטבע קטנה.

א"ל רבי: רכושך ורכושי אינם מגיעים בשווים למזוזה, ולא עוד, אלא שאתה שלחת דבר שצריך לשומרו, ואני שלחתי לך דבר שהנך יכול לישון בשלווה, והיא שומרת עליך, וכן הוא במדרש רבה (בראשית ל"ה, ג).

“שִׁקְץ תִּשְׁקָצוּ וְתַעֲבֹדוּ תַתְּעַבְדוּ בִּי חָרָם הוּא”

ז, כו) - הססמה של האנוסים

מעשה בחבורה של יהודים (שאינם שומרים תורה ומצוות) שנכנסו לבקר בכנסיה בספרד (שזה אסור על פי ההלכה), וראו את הגויים הולכים לכיוון של השתי וערב (הצלב), ועושים כל מיני תנועות שונות ומשונות, אלא שאחד מהם גם הוסיף כמה מילים בשעה שהוא ניגש לשתי וערב, ואחד היהודים שנתברך בסקרנות מרובה ניגש אליו לאחר מכן בצד ושאלו "מה המילים שאמרת?" בתחילה הוא ניסה להתחמק, אך כשהוא חזר והפציר בו, ענה לו: "אני אומר משפט שאני בעצמי לא מבין, וזה בשפה אחרת, ואבא שלי אמר לי לומר זאת, והוא גם קיבל זאת מאביו: "שִׁקְץ תִּשְׁקָצוּ וְתַעֲבֹדוּ תַתְּעַבְדוּ בִּי חָרָם הוּא".

אמר לו היהודי שעמד נדהם זה בעברית! "תדע לך שאתה לא גוי, תבדוק את השורשים שלך ושל אבות אבותיך האם היו מאנוסי ספרד"... ואכן התברר לו אחרי בדיקה מעמיקה שהוא יהודי וחזר לחיק אבותיו... [ובחרת בחיים]

“וּלְעֲבָדוֹ כָּכָל לְבַבְכֶם” (יא, יג)

איזו היא עבודה שבלב - זו תפילה - האם צריך להלביש אבנט בתפילה.

נפסק ב'שולחן ערוך' (סי' צ"א ס"ב): צריך לאזור אזור (חגורה) בעת התפילה, אפילו יש לו אבנט (שאינו לבו רואה הערווה), משום "הכון לקראת ה' אלוקיך". אבל שאר ברכות מותר לברך בלי חגורה, מאחר שיש לו מכנסיים ואין לבו רואה הערווה. וה"מגן אברהם" כתב: מי שהולך כל היום בלא חגורה, אין צריך לאזור בעת התפילה, וה"משנה ברורה" כתב (שם סק"ז) דגם במקרה זה ראוי לאזור חגורה ממידת חסידות.

וב"אור לציון" כתב: לא מקפידים בימינו לאזור, ומסתפקים בחגורת המכנסיים להוציא החסידים שמקפידים על כך, מפני שלבוש שלנו מהודק היטב על הגוף, ולכן אין צורך בחגורה, מה שאין כן בגדיהם היו כעין חלוק ומרווחים והיה צורך להדקם.

וב"אז נדברו" (על ה"חפץ חיים") כתב: רק כשהיה בוורשא בין החסידים היה חוגר חגורה.

“לְאַהֲבָה אֶת ה' אֱלֹהֵיכֶם וּלְעֲבָדוֹ כָּכָל

לְבַבְכֶם וּבְכָל נַפְשְׁכֶם” (יא, יג)

פעם פגש ה'חדושי הר"ם' עסקן שמעל בכספי צבור. "רוצח"! צעק עליו הרבי בכל כוחו, "דע לך שאתה רוצח"! "רבי", תמהו החסידים - "מדוע הרבי מכנה אותו 'רוצח', והלא הוא אינו רוצח אלא גנב"? השיב הרבי: 'בפרשה הראשונה של קריאת שמע נאמר: "בְּכָל לְבַבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדְךָ", ודרשו בגמרא (מסכת ברכות נ"ד): "בְּכָל מְאֹדְךָ" - בכל ממונך. ובפרשה השניה של קריאת שמע נאמר: "וּלְעֲבָדוֹ בְּכָל לְבַבְכֶם וּבְכָל נַפְשְׁכֶם", מפני מה לא נאמר כאן "בכל מאודכם"? - השיב הרבי: "בפרשה השניה פונה התורה אל הרבים, וממון הרבים הרי הוא בכלל "בכל נפשכם", שכן כסף זה מיועד לצדקה לעניים רעבים, עניים אלו - אם לא יבוא מזון אל פיהם - יבואו, ח"ו, לפיקוח נפש. א"כ הגוזל ממון זה, יש בו משום רציחה ממש! [וקראת לשבת עונג]

“וּשְׂמַתֶּם אֶת דְּבָרֵי אֱלֹהֵי עַל לְבַבְכֶם...”

וּלְמִדְתֶּם אֶתֶם אֶת בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם” (יא, יח-יט)

במלחמת העולם השניה גלו תלמידי ישיבת מיר והגיעו בנס לשנחאי שבסין. היהודים שבשנחאי, שמחו שמחה רבה בבני הישיבה שחזרו בגבולם, וניסו ככל יכולתם להנעים על הבחורים את גלותם בסין. ואכן נתנו להם לבני הישיבה את בנין בית הכנסת הגדול, ומקומות נוספים לדור בהם.

חסרון רב הורגש בספרים, ומעט הספרים שהצילו עמם היו להם למשיב נפש. בידי אחד הבחורים נמצא עותק של "קצות החושן", אולם בספר חסרו שני דפים. הצטערו הבחורים על חסרון דפים אלה.

כשנודע הדבר לרבי חיים שמואלביץ זצ"ל, ישב והשלים מזיכרונו שני הדפים החסרים בכתב ידו. לאחר המלחמה, כשהשוו את כתב ידו עם ספר מקורי שלם, מצאו כי רבי חיים כתב הדפים החסרים בשלימות מילה במילה ממש!

[וקראת לשבת עונג]

תיכף גם הגיש לו אלף שקלים במזומן. נרגש כולו עזב הבחור את הבית, וסיפר לכל מכריו: כאן, על הלחי הזו, נשק לי הראש ישיבה! כאן!!! (למרבה הפלא הוא כלל לא הזכיר את אלף השקלים שהפכו לשוליים לעומת הנשיקה החמה!). הבחור לא המשיך ללמוד שתיים עשרה שעות ביממה, אך בהחלט התייצב. מאז השתדל להשקיע את כוחותיו בלימוד, לעלות ולהתעלות.

כעבור שנתיים החליט - כרוב חבריו - לעבור ללמוד בישיבת 'ליקווד'. לפי הנוהל הקבוע, הוא הוציא המלצה מוכנה ממשרד הישיבה, וניגש עמה לבית ראש הישיבה. בדרך כלל היה רבי נתן צבי מוסיף איזו מילה לפני חתימתו, אך הבחור הזה לא שמר על קשר עקבי עם ראש ישיבה, ולכאורה לרבי נתן צבי לא היה הרבה מה להוסיף. נכון. הנשיקה החמה היתה ה'סטארטר' שלו, אך זו לא היתה סיבה שראש הישיבה יעניק לו כעת יחס מיוחד.

להפתעת הבחור, שלף רבי נתן צבי עט וכתב: "לכבוד הגאון רבי מלכיאל קוטלר שליט"א, כזו עליה שראיתי אצל... לא ראיתי מזה זמן רב! נתן צבי פינקל".

מסתבר כי הבחור לא שכח את הנשיקה - אך גם רבי נתן צבי לא שכח את הבחור - לצד אלפי (!) התלמידים האחרים. רבי נתן צבי ידע, כי למרות שלא מדובר במצטיין הישיבה - הרי שביחס להשקעה האדירה שהשקיע אותו תלמיד, ניתן לומר עליו ש"כזו עליה לא ראיתי מזה זמן רב"!!!

עם המכתב המיוחד ניגש הבחור לאחד האברכים - שהכיר אותו מתחילת דרכו...

הבחור הציג את המכתב ופרץ בבכי נרגש וקורע לב. בהמשך דרכו זכה לשידוך טוב, וכיום הוא פועל בשדה החינוך בארה"ב. [האמנתי ואדברה]

וְהָיָה עֵקֶב תִּשְׁמָעוּן אֶת הַמְּשַׁפְּטִים הָאֵלֶּה וְשִׁמְרָתָם וְעֲשִׂיתֶם אֹתָם... (ג, כג) - העיקר הוא ההשקעה

רבי נתן צבי פינקל זצ"ל יצא למסע גיוס כספים בארה"ב לטובת ישיבתו הקדושה - ישיבת 'מיר'.

יהודים רבים ביבשת אמריקה ניצלו את ההזדמנות לפגוש את אחד מגדולי ישראל, להתייעץ ולהתברך.

בין הממתנים עמדו זוג הורים. בנם, בחור כבן שבע עשרה, היה אולי בחור טוב, אך כזה שלא שרד במסגרות הלימוד השונות בהם שהה עד כה. ניסה בְּלֶה ובכה ולבסוף מצא את עצמו מעביר את זמנו בבית הכנסת הסמוך לבית.

בצר להם פקדו ההורים את מעונו הזמני של רבי נתן צבי לבקשת עצה. "תשלחו אותו אל"י! הפתיע אותם רבי נתן צבי. באומרו 'אל"י' התכוון כי הוא פורש את חסותו על בנם, וכי הבחור יעבור ללמוד בישיבת מיר בירושלים! ו-לא, להורים הללו לא היה כל קשר אישי קודם עם רבי נתן צבי, והם עמדו נדהמים מן ההצעה מרחיקת הלכת.

"נשתדל לעשות איתו משהו" הצטנע רבי נתן צבי... הבחור נכנס לישיבת מיר, וההורים המתונו לשמוע נפלאות.

התקדמותו של הבחור היתה איטית ומייאשת, אך יום אחד זה קרה: בימי שישי היה רבי נתן צבי מוסר 'ועד' מוסרי מיוחד בביתו. כמובן שלא היתה חובה להיכנס ל'ועד', ומיודענו לא מצליח לשחזר איך הוא בכלל נגרר פנימה; משהו משך אותו פנימה, והוא מצא את עצמו מול עיניו הדולקות של ראש הישיבה.

הרב דיבר על תורה, שקידה ואהבת תורה. באותו ועד התמקד בתוכנית שלו אודות הקפדה על לימוד במשך 12 שעות ביממה - לא פחות! אך מה שתפס את לבו של הבחור יותר מכל, היה סיום דבריו של הרב: "מי שיגש אלי בשבוע הבא עם רשימה של 12 שעות הלימוד היומיות שלו - יקבל אלף שקלים"!

החיים בירושלים גזלו מהבחור כסף - יותר ממה שהיה לו, 'אלף שקלים' - רעיון מצוין! אבל, הרי לא למדתי בחיי יותר משעה אחת רצופה!... - נכון. אבל זה רק לשבוע אחד! בשבת הקרובה צבר שעות שינה שישפיקו לו לכל מה שיחסיר בשבוע הקרוב...

ביום ראשון 'על הבוקר' תפס הבחור את מקומו בבית המדרש. שלב זה דווקא עבר עליו בקלות, סידרו לו חברותא עם אברך נפלא, והעסק זרם.

ביום השני כבר היה קשה. חברים לשעבר גלגלו על 'הצדיק' החדש... אך האברכים שהקיפו אותו חיזקו ועודדו אותו מאוד.

ביום השלישי כבר עמד על סף שבירה. הנפש שלו לא היתה בנויה לכזו כמות של שטייגען (לימוד עמוק)... הגב כאב והעיניים צרבו מעייפות. עם סיום סדר א' הגיעה נקודת השבר, אך הדבר היחיד שהחזיק אותו היתה העובדה שחצי שבוע כבר מאחוריו!

היום השישי. ברגליים כושלות מעייפות גלש לביתו של רבי נתן צבי, הסמוך לישיבה. 'אני לא יודע אם הראש ישיבה יאמין לי או לא, אבל את האמת אני חייב להגיד: "למדתי השבוע שתיים עשרה שעות מידי יום ביומו"!

רבי נתן צבי אסף את מחלתו ורעידותיו, התייצב מלוא קומתו ונשק לבחור על לחיו, נשיקה חמה מלב אוהב.

ברכת התורה

ריון ברינה

"לְאֶדָם מְעַרְכֵי לֵב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מ"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימ: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוח: סמי בן שמחה: גורג'י בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן אחור אברהם אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דויד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעמה: רוחה בת שמשון מרים בת עיזיה: כותן בת חביבה: אהובה (דייזי) בת טובה חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה ויעל בני פאולה
זיווג הגון: זהבה בת אטו: ג'ימי שמואל בן אסתר: נעמה בת אסתר: יצחק בן חיה
רחל בת זהבה: עדינה בת שמחה: אלקנה רחמים בן איריס: בתיה בת אסתר

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן נמסאנה שליט"א
יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל
מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט
אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה
פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה
אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה
רחל בת נארה: חת בת לינה: נטרי בת רחל

לזרע של קימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלמה בן לאה: לאור בן דינה
שושנה רייזל בת מינה: שירה בת שושנה
מיטל בת לולו: ליאת בת ויקטוריה
שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית
רחל בת חיה: עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסולורי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ. 4741102